

Izhaja vsake sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži snamke za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Jugoslovani!

Beograd, 26. septembra.

Z manifestom Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1929. leta so bile začrtane

smernice nove državne in narodne politike.

Vlada, ki ji je Nj. Vel. kralj poveril, da izvrši naloge tega manifesta, je našla polno razumevanje in podporo vsega naroda v vseh krajih naše domovine. Tako je mogel šestojanuarski režim z uspehom dovršiti svoje poslanstvo. Njegovo poslanstvo je bilo v tem, da

vrne našemu narodu slogo in notranji mir,

da odpravi najtežje pogoje in nedostatke v naši upravi, da združi vse, ki hočejo delati in ki verujejo v napredek, in da učvrsti naše novo državno in narodno življenje na ideji našega popolnega edinstva.

Z zakonom z dne 3. oktobra 1930. leta je Nj. Vel. kralj kronal novo nacionalno politiko in dal naši Jugoslaviji njeno pravo ime in definitivno organizacijo po banovinah. Navdušenje, s katerim je narod sprejel ta zgodovinski čin Nj. Veličanstva, je dokaz njegove visoke nacionalne zavesti in njegovega globokega političnega razumevanja.

Zvest globokemu nacionalnemu čustvu in tradicijam svojega veroizpovedi in za spoštovanje verskih čustev, ureja pouk na osnovni

skladnost med kraljem in narodom

za najjačje jamstvo naše svobode in našega napredka, je Nj. Vel. kralj dne 3. septembra t. l. proglasil ustavo.

S tem činom, ki nad vse druge postavlja državno celoto kot najbolj dragoceno svetinjo, posvečeno s krvjo in žrtvami naših najboljših sinov, ter narodno edinstvo kot glavni vir sile in napredka, so bili položeni stalni in neizpremenljivi temelji naše notranje ureditve in splošnega razvoja.

Ustava z dne 3. septembra predstavlja popolno skladnost med interesi posameznih delov naroda in države ter zgodovinsko nujnost državne celote in narodnega edinstva.

Ustava daje državljanom vse bistvene svoboščine,

vse osnovne pravice, popolno enakost in ravnopravnost, svobodno izvoljeno narodno predstavništvo, odreja parlamentu najširši delokrog, uvaža široke samouprave, loči oblast upravnih in sodnih organov, jamči za svobodo vesti in vere, za ravnopravnost posameznih veroizpovedi in za spoštovanje verskih čustev, ureja pouk na osnovi svobodne znanosti, odreja pravec zdravega socijalnega in gospodarskega napredka, obnavlja svobodno izražanje misli ter združevalne in zborovalne pravice.

V novi ustavi, prepojeni z jugoslovansko mislijo, so začrtane glavne in bistvene poteze nacionalne in državne politike. Na podlagi tega programa naj se združijo k sodelovanju vsi, ki ljubijo svojo državo in žele dobro domovini. S svojim ukazom o razpisu volitev nudi Nj. Vel. kralj vsemu našemu narodu priliko za to sodelovanje.

Dne 8. novembra t. l. bodo volitve za Narodno skupščino, ki bo skupno s senatom nadaljevala delo na oživetvorenju načel jugoslovanske nacionalne in državne politike.

Kot člani kraljevske vlade se globoko zavedamo pomena poverjene nam zgodovinske naloge kakor tudi odgovornosti pred kraljem in narodom. Razbremenjen problema, ki je tako dolgo in tako usodno rušil njegove sile in ki so ga drugi narodi že davno rešili z edino mogočo strnitvijo vseh sil v veliko nacionalno celoto, si naš narod ne želi ničesar bolj iskreno in toplo kakor to, da se lahko posveti plodnemu delu za svoje socijalno in kulturno blagostanje.

Ustvarjajoče delo naj združi vse državljane,

ki žele posvetiti splošnemu blagru vse žive in zdrave sile, ki jih nosijo v sebi. Samo tako si bo mogla naša draga Jugoslavija v sedanjih časih težkih gospodarskih in socijalnih pretresov zagotoviti v svetu mesto, ki ji gre po sijajnih sposobnostih našega naroda, po njegovih žrtvah in trpljenju in po prirodnem bogastvu naše zemlje. Le ustvarjajoče delo lahko našemu narodu da oni notranji mir in zadovoljnost, ki sta najjačje jamstvo naše svobode in našega obstoja.

Delovni program parlamenta

Delovni program, ki čaka narodno predstavništvo, je velik in obsega gospodarski in kulturni napredek širokih narodnih slojev. Tem je treba posvetiti glavno skrb našega bodočega zakonodajstva.

Naša gospodarska politika naj poišče pravično izravnano med interesi kmečkega stanu, ki tvori ogromno večino našega naroda, in med potrebami zdravega razvoja ostalih gospodarskih panog, brez katerih ne moremo ohraniti svoje gospodarske neodvisnosti.

Revizija vsega našega davčnega sestava

bo omogočila pravičnejšo razdelitev obremenitve narodne celote in bo ukinila one dajatve, ki so bile uvedene in povišane le zaradi začasne potrebe.

Varčevanje, izvedeno v državnem in samoupravnem gospodarstvu do kraja, bo dalo prosta sredstva za pospeševanje kmetijstva, obrtništva, trgovine in industrije, tako da se bo mogla naša gospodarska organizacija solidarno razvijati in se izpopolniti za konkurenco. Dоследna izvedba štednje nam bo omogočila tudi izpopolnitev našega socijalnega zakonodajstva, ki pa bo moralo poleg delavca obsegati tudi kmeta in obrtnika.

Že doslej se je posrečilo urediti našo upravo in jo očistiti krutega birokratizma. Naloga vlade in zakonodajstva bo, da se uprava čim bolj približa narodu in njegovim potrebam in interesom. Treba bo podvojiti napore in delati z vsemi silami, da naš narod kulturno dvignemo. Nacionalna in državna misel, spoznavanje razmer in potreb vseh delov naroda, njega razumevanje in pa občutek nerazrušljive narodne solidarnosti mora prešiniti kri in življenje vseh jugoslovanskih pokolenj.

V zmislu obeleženih pravcev bo pripravljen za narodno predstavništvo konkreten delovni program. Izvedba tega programa bo odvisna od pozitivnega sodelovanja naroda. Narod je že dozdej izražal svojo neomajno in odločno željo, naj se preneha s starimi potmi in metodami. Nove volitve dajejo možnost, da se ta želja uresniči.

Apeliramo na vse državljane, ki so dobre volje, da aktivno pomagajo pri končni ureditvi naših razmer in pri popolnem uresničenju velike ideje v jugoslovanskem, nacionalnem in državnem programu. Ta ideja ne pozna ne plemenskih, ne verskih niti nekdanjih političnih razlik.

Kličemo na sodelovanje vse Jugoslovane, ki so prepričani v končno ureditev našega narodnega in državnega življenja, v pravičen razvoj in v bodočnost našega naroda, in da je mogoče naše narodno in državno edinstvo ohraniti in ga učvrstiti samo z močnim in pozitivnim delom na osnovi polne ravnopravnosti vseh plemen in vseh ver. Vsi Jugoslovani, prežeti s tem prepričanjem in navdahnjeni s tem duhom, so dolžni brez ozira na razdvojenost prošlosti, z globokim spoštovanjem vsega onega, kar je kot tradicija iz prošlosti lepo in veliko, da združijo vse svoje sile za glavni cilj:

za veličino naroda in moč države

Volitve dne 8. novembra bodo zgodovinskega pomena.

Te volitve bodo manifestacija narodne volje za življenje in napredek,

izpoved vsega zavednega jugoslovanstva za veliko nacionalno državno politiko, ki naj za vedno preseka naše stare nevolje in prepire in povede ves naš narod k miru, blagostanju, sreči in napredku.

V Beogradu, 26. septembra 1931.

B. Z. Maksimović, I. r.
prosvetni minister.

dr. Stanko Šibenik, I. r.
minister za šume in rudnike.

dr. Stanko Šverljuga, I. r.
minister brez portfelja.

Laza Radivojević, I. r.
prometni minister.

Nikola Preka, I. r.
minister brez portfelja.

Mirko Neudorfer, I. r.
poljedelski minister.

Dj. Djurić, I. r.
finančni minister.

dr. Marko Kostrenčić, I. r.
minister za socijalno politiko in narodno zdravje.

Pavel Matica, I. r.
minister brez portfelja.

dr. Avdo Hasan-Begović,
minister brez portfelja.

Peter R. Živković, I. r.
predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev.

Nikola P. Uzunović, I. r.
minister brez portfelja.

Kosta L. Timotijević, I. r.
minister brez portfelja.

Andrija M. Stanić, I. r.
minister brez portfelja.

dr. V. Marinković, I. r.
zunanj minister.

dr. Albert Kramer, I. r.
minister za gradnje.

dr. Ivo Paleček, I. r.
minister brez portfelja.

dr. Kosta Kumanudi, I. r.
minister za trgovino in industrijo.

Ivan Pucelj, I. r.
minister brez portfelja.

dr. Milan Srskić, I. r.
minister pri predsedništvu ministrskega sveta.

dr. Drag. S. Kojić, I. r.
minister za pravosodje.

Pred volitvami

Ljudje pravijo, da je dandanes življenje hudo in težko. Posebno na kmetih slišiš take besede ob vsakem koraku: pridelki nimajo nobene cene, vse pa, kar mora kmet kupovati, je drago — kako naj torej kmet poleg davka krije svoje življenjske potrebe, če hoče živeti kot civiliziran človek in ne kot afriški divjak brez obleke in brez obuvala?

Nič čudnega torej ni, če postajajo ljudje v splošni gospodarski krizi malodušni in kar obupani. Stara stvar je, da se človek vse drugače drži in obnaša, če čuti v žepu še kakšen desetak ali stotak kakor pa, če je »suh«. Zavest vsaj skromnega imetka vzbuja dobro voljo in pogum — in veselje do življenja, prazen žep pa človeka mori in tlači in mu jemlje in ubija vsako delavnost in podjetnost. To so vsakdanja opazovanja.

Vsakdanja izkušnja pa nam ne kaže le tega, kar smo povedali zgoraj, ampak nam kaže še nekaj drugega, kar je zlasti za tako težke čase, kakor jih preživljamo dandanes, silno važno: »Cagovci« in figovci še nikdar niso rešili ne sebe in ne sveta, ampak samo tisti in taki ljudje so nekaj vredni, ki tudi v najhujših časih ne izgube poguma in veselja do dela in življenja in ki nikdar ne obupavajo! Obup še nikdar ni prinesel rešitve iz raznih stisk in tudi nespametno računanje na tujo pomoč še ni bilo nikdar nič prida, ampak rešitev je prinašalo vedno le zaupanje in vera v samega sebe in v svojo lastno moč.

To kar smo ravnokar zapisali, se nam je zdelo potrebno povedati prav sedaj, ko stojimo tik pred volitvami za novi državni zbor.

Volitve, ki nas čakajo 8. novembra, torej komaj čez en mesec, so volitve svoje vrste, kakoršnih sedanji rod še ni doživel. Nekdaj so si stale pri volitvah nasproti stare stranke, dobro znane po svojih »programih«, »načelih« in raznih volilnih »šlagerjih«. Tudi demagogije ni manjkalo, kakor vsi dobro vemo. Pamet in razsodnost je redko zmagala, pač

pa so precej zalegla krepka pljuča. Tako je bilo nekdanj.

Danes pa je položaj čisto drugačen. Starih strank ni več, in tudi starih volilnih »šlagerjev« in stare demagogije in starega hujskanja in kričastva ni več! Na mesto teh »lepih« stvari, zaradi katerih se nam je moral smejati ves pameten in razsoden in preudaren svet, stojimo danes pred usodnim vprašanjem:

Ali hočemo veljati pred vsem svetom za ljudi, ki tudi v najtežjih časih ne obupavajo, ampak zidajo svojo bodočnost na lastno moč in na zaupanje v samega sebe, ali pa hočemo biti potrti cagovci in figovci, ki drže svoje roke navskriž brez dela in truda in ki mirno in v božjo voljo udano čakajo, naj se zgodi ž njimi, kar hoče?

Za to odločitev gre danes in za nobeno drugo!

Le pogledjte nekoliko okoli sebe. V vsaki vasi skoraj boste našli človeka, večjega ali manjšega posestnika, ki ima danes ali jutri smolo, da pride na nič. Nekateri izmed takih nesrečnežev si v svojem obupu kar končajo življenje — drugi pa so, ki ne obupavajo, ampak krepko pljuvajo v roke in začno delati znova, dokler si zopet ne opomorejo! Kdo izmed teh dveh je bolj vreden spoštovanja?

Mi vsi danes vemo, kam so nekdanje stranke pripeljale »državno kmetijo«. Če ne bi bil modri naš vladar v zadnjem hipu z vsjo odločnostjo posegel vmes in tistih »dobrih« gospodarjev razgnal in razpodil na vse strani — kje bi bili morebiti že danes? Ker pa so morali stari gospodarji in stari upravniki države svoja mesta zapustiti, ker so se izkazali v praksi za nesposobne, je nastal čisto nov položaj. Ta položaj pa nam pravi:

»Ali hočete, da nam vse propade, ali pa hočete s svojim glasovanjem pokazati in dokazati, da nas še nikakor ni volja nečastno umreti in poginiti, ampak da hočemo, da se naša »državna kmetija« z novim delom in z

novim trudom zopet dvigne iz nam zapuščenih razvalin do novega življenja in na tisto mesto, ki nam gre?

V odgovoru na to vprašanje je pa povedan ob enem tudi pomen novih volitev:

Tisti, ki pravi, da bo ostal doma, bo s svojo lenobo in brezbriznostjo povedal na ves glas, da je cagovec in figovec, ki mu je vseeno, ali vrag vzame njegovo domačijo danes ali pa jutri — tisti pa, ki bo odločno in močito stopil pred volilno komisijo, in ki bo tam korajžno povedal, da je pripravljen sodelovati na ozdravljenju države in za njen gospodarski in kulturni napredek, tisti bo pokazal, da je cel mož, ki tudi v najhujši nesreči ne obupava, ampak pravi, da hoče živeti; pa ne samo živeti kot siromak, ampak da si hoče ustvariti novo blagostanje s tistim skromnim premoženjem, ki so mu ga še pustili nekdanji državni upravniki!

Tak je pomen novih volitev.

Mi dobro vemo, da nekdanji gospodarji države in njeni nekdanji upravniki danes jokajo in tarnajo zaradi izgube nekdanje svoje moči. Iz lepega in udobnega stanovanja pa nihče ne gre rad na cesto. Mi pa vemo tudi, da so ravno ti ljudje tisti, ki širijo malodušnost, češ, če mi ne bomo več gospodarili, bo hudo! Zakaj pa? Resnica je ta, in to resnico vidimo in bridko čutimo vsi na svojih žepih, da je bilo hudo, ko so nam gospodarili tisti, ki danes najbolj vpijejo proti novemu položaju, kajti če bi bili ti stari gospodarji dobro gospodarili, bi bili gospodarji v državi še danes in novi položaj bi bil odveč! Ker pa so gospodarili slabo, so morali iti! Dobrega oskrbnika svojega premoženja nihče ne spodi, ampak le slabega.

Kaj torej hočete: Ali hočete s svojim molkom pokazati, da si želite nazaj nekdanje nesposobneže, da vam bodo zapravili še zadnji rep iz hleva, ali pa hočete nove gospodarje, ki ne bodo mogli in smeli več delati z državo kakor bi se jim ljubilo, ampak ki bodo morali pod modrim vodstvom vladarjev resno delati za blagor države in nas samih?

Mislimo, da za pametne in razsodne ljudi odločitev ne more biti težka!

Vsak, kdor ima pogum in veselje do novega dela, naj stopi torej pogumno na volišče in s svojim glasom naj reče:

»Naj obupava ali pa naj se obesi, kdor se hoče, jaz pa hočem delati in živeti!«

Volitve so razpisane

Vršile se bodo v nedeljo 8. novembra. — Nova Narodna skupščina se sestane v soboto, 7. dec.

Uradno poročajo, da je Nj. Vel. kralj podpisal 23. septembra ukaz o volitvah narodnih poslancev za štiriletno skupščinsko dobo in ukaz o sklicanju narodne skupščine. Po tem ukazu se v smislu člena 54 ustave vrše volitve narodnih poslancev po vsej kraljevini v nedeljo, 8. novembra, po predpisih zakona o volitvi novih poslancev.

Narodna skupščina, izvoljena dne 8. novembra, se sklicuje z istim ukazom k izrednemu zasedanju na dan 7. decembra leta 1931.

Nj. Vel. kralj je podpisal ta ukaz na predlog predsednika ministrskega sveta, ministra notranjih poslov in po zaslisanju ministrskega sveta. Ukaz so sopodpisali vsi člani kraljevske vlade.

Opozarjamo cenj. občinstvo na današnji inserat tvrdke M. Masterl, d. d. z o. z., tovarne žime v Stražišču pri Kranju.

Brezvestno šepetanje

Pretekli teden smo doživeli »senzacijo« svoje vrste: kar nenadoma je »nekaj« od nekod prišlo in tisto »nekaj« se je začelo širiti od ust do ust in od ušes do ušes in ljudje so se začeli preplašeno gledati . . . Kar pa je bilo prav hudih bojazljivcev in nerazsodnih nespametnikov med njimi, so hiteli domov, naložili svoje cekarje z jedjo in hiteli tja, kjer so imeli naložene svoje prihranke, da jih dvignejo še pred sodnim dnem . . .

V deželo je prikorakala nesreča. Korakala je hitro in samo odločilnosti vlade in treznemu razumu voditeljev naših denarnih zavodov se moramo danes zahvaliti, da nesreča ni mogla naprej. Danes je v deželi zopet mir in zaupanje.

Sedaj pa pogledajmo, kaj se je res zgodilo. Na Angleškem vlada huda gospodarska kriza kakor povsod po Evropi. Brez posla živi na Angleškem dandanes na milijone ljudi, ker stoje skoro vse fabrike. A zakaj stoje? Zato ker je imel angleški denar — funt — visoko vrednost v primeri z drugim denarjem, da angleškega blaga kljub njegovi odlični kakovosti že nihče več ni mogel kupovati. Za Angleža, ki je prejemal svoj zaslužek v funtu, je bila cena še znosna, toda n. pr. za človeka ki si služi svoj kruh v dinarjih ali pa v nemških markah, je bila cena že zelo občutna.

V tej svoji stiski so se angleški finančniki odločili za težak korak: sklenili so, kljub žrtvam, da znižajo vrednost angleškega funta. Ne za mnogo, ampak vendar. In glej — komaj so to naredili, so začele fabrike delati, dobro vedoč, da bo kupčija sedaj šla, ker angleško blago za tujca ne bo več tako nedostopno kot je bilo prej zaradi visokih cen funta.

Kratkotrajni potres angleškega funta pa, ki je bil po vseh znakih dobro preračunjen korak angleških finančnikov in trgovcev, so hoteli izrabiti na borzah razni špekulantje s tem, da so zagnali po vsem svetu grozen krik: Angleška valuta pada in funt se ruši! Ta borzni manevar se je za nekatere ljudi čisto dobro obnesel in spravili so na račun strahopetcev lepe dobičke.

Špekulantje pa so se pojavili tudi pri nas, pa ne samo gospodarski, ampak tudi politični, ter so začeli šepetati ljudem na ušesa prav skrivnostno: »Če angleški funt pada, bo

»padel« tudi dinar! Torej proč z dinarjem! Kupujte blago! Denar skrijte!«

Brezvestnost te skrivnostne a dobro preračunane agitacije hvala Bogu ni dosegla svojega namena. Vlada in denarni zavodi so dokazali s številkami, ki jih delajo tuja in od naše vlade neodvisna trgovska tržišča, da se vrednost dinarja ni prav nič omajala, in da naši državni vrednostni papirji niso prav v nobeni nevarnosti. Strahopetci pa so svoj prazni strah prav drago plačali: Kdor je prodal n. pr. papir, ki se mu pravi »vojna škoda«, po 260 dinarjev komad, ga mora danes plačati po 300 in še več dinarjev, če ga hoče zopet imeti in kupiti nazaj . . .

Strahovit polom pa bi lahko nastal pri nas, če bi bili ljudje res začeli kar na debelo dvigati svoje prihranke iz naših hranilnic in posojilnic. Vsak ve, da naši denarni zavodi ne špekulirajo z denarjem, ampak ga morajo in smejo po zakonu samo varno nalagati na hiše, na posestva itd. Za vsako posojilo mora biti tu trdno jamstvo. Vloženega denarja torej hranilnica nima spravljenega v svoji blagajni, ker tam nima »mladih«, ampak ga mora dajati za posojila naprej, če hoče imeti obresti. Denar je torej v hranilnici popolnoma varen. Tudi če bi hoteli vsi vložniki naenkrat dvigniti svoje prihranke, jih bo hranilnica izplačala, ampak šele takrat, ko posojilo iztirja nazaj. Iztirjavanje posojil na posestva in na hiše pa bi pomenilo katastrofalen polom, kajti kje pa naj posestniki čez noč dobe denar za vračilo? Če bi se to zgodilo, bi moralo na tisoče naših kmetij na boben!

Iz povedanega je razvidno, kakšno strahšno brezvestnost so zagrešili oni, ki so bržkone namenoma šepetali o nekem »gospodarskem polomu«. To so ti brezvestneži storili zato, da bi iz gospodarskega poloma, ki bi nastal vsled njihovega lopovskega govorjenja, kovali svoj politični kapital!

Ta zlobna nakana pa se vsled odločnosti vlade in vsled razsodnosti naših gospodarjev ni poročila in se tudi v bodoče ne bo!

Kmetje pa, k imajo svoja posestva zadolžena pri naših denarnih zavodih — in takih je mnogo! — danes lahko vidijo, kdo je njihov pravi prijatelj in kdo ne!

Kmetje!

Kam plovemo pri sedanjih razmerah —? Cene pri naših kmetijskih pridelkih so rapidno padle, cene pri industrijskih izdelkih se pa držijo trdovratno na povojnih cenah.

Kje je nam kmetovalcem zagotovljen obstanek, če moram prodati vola štiri leta starega, ki bo tehtal 550 kg po 5 Din —? Račun nam pokaže, da dobi kmetovalec za dnevno nego in hrano, kar jo vol porabi niti 2 Din — !!! In koliko je dnevno hrana vredna, ki jo vol potrebuje —? In tako so tudi cene pri prašičih in drugih pridelkih pod ceno, katere kopljejo grob kmetovalcu. In kaj je temu krivo —? Naša kmečka neorganiziranost. Tarnanje in vdanost v voljo božjo nam ne more koristiti v tem ogroženem položaju, tudi pridnost in mučno garanje od zore do noči nas ne bo rešilo pogube, če se razmere ne spremenijo.

Enako je tudi pri pivu in drugih industrijskih podjetjih, katere izdelke drago plačujemo. Naša kmečka neorganiziranost in brezbržnost pa nam onemogoča, da bi položili naš milijonski glas na merodajno mesto in da bi zasukali našo gospodarsko usodo na bolje.

Leta 1882. sem prevzel posestvo. Takrat niso bili za kmeta ugodni časi. Dobil je za

100 kg pšenice 8 gld. in s tem izkupičkom si je lahko nabavil dva para čevljev. Vinogradnik je dobil tisti čas za veder vina tudi 8 do 9 gld, tudi on je lahko kupil za tisti denar dva para čevljev.

Ako pa danes proda poljedelec 100 kg pšenice in vinogradnik veder vina, si pa ne moreta nabaviti po par čevljev za dobljeno vsoto. Take razlike so danes tudi pri drugih kmečkih pridelkih napram obleki in drugim potrebščinam, ki so neobhodno potrebne, za vsakdanje življenje.

Iz navedenega je jasno razvidno, kam plove kmetovalec —? Ali je tudi usoda velekapitala, ki ima investiran svoj denar v naši državi, v veleindustriji enaka naši kmečki usodi —? Naša lepa Jugoslavija je v pretežni večini poljedelska, je tudi prav, da se pri nas razvije veleindustrija, pri tem bi pa ne smelo trpeti kmetijstvo.

Dohiteti, ali celo prekositi druge industrijske starejše države nam ne bo možno. Jugoslavija bo ostala agrikulturna država in vsled tega bo morala pri nas igrati agrarna politika prvo vlogo. Veleindustrija nikdar ne bo osrečila pretežno večino državljanov; agrarizem ji pa lahko nudi trden obstoj!

Dandanes se čuje od pretežne večine po celi Evropi in tudi drugod samo tarnanje o slabem času, pomanjkanju denarja ino brezposelnosti. Kdo je temu kriv —? Morda nosi svetovna vojna k temu svoje posledice, ker se v onem času ni delalo občekoristnih predmetov, nasprotno se je le uničevalo, in te globoko vsekane rane se ne morejo zaceliti. Gotovine splošno primanjkuje in kam je šla —? Jugoslavija je dala ogromni tribut velekapitalu za udobnost. Koliko je bilo v zadnjih 10-tih letih uvoženih motornih vozil iz inozemstva v našo državo. Denar, ki smo ga za nje izdali predstavlja težke milijarde, kateri so za Jugoslavijo izgubljeni, ker nismo onim inozemskim državam prodali nič naših pridelkov. Ona udobnost, ki služi danes boljše situiranim pa ne zmanjšuje krize, narveč jo delno pospešuje, ker ugonablja konjerejo, za pogon motorjev moramo pa še uvažati bencin.

Veliko se je že pisalo o Panevropi. To bi bila dobra stvar za nas. Smo pa še daleč od tega. Če bi imeli zastopniki vseh držav v Evropi pri posvetovanju za Panevropo in svetovni mir pravo voljo in proste roke, bi moral eden od njih postaviti naslednji predlog:

Vse evropske države naj to odločitev dajo svojim državljanom v rešitev. Plebiscit naj odloči o Panevropi, splošni razorožitvi in svetovnem miru; volja ljudstva naj velja!

Prepričani smemo biti, če bi ljudsko glasovanje dobilo to nalogo za rešiti, bi prišlo v kratkem času tudi do ustanovitve Panevropo, v kateri smemo pričakovati boljšo bodočnost. — Kmetovalec kranjskega okraja.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Ljudje, ki so bolni na žolčnih, ledvičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Možje zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

TEDENSKI KOLEDAR.

4. oktobra, nedelja: Franc Ser.
5. oktobra, ponedeljek: Placid.
6. oktobra, torek: Bruno.
7. oktobra, sredo: Rožni ven.
8. oktobra, četrtek: Brigita.
9. oktobra, petek: Dionizij.
10. oktobra, sobota: Franc Bor.

Pri prodaji žitaric je naletela tudi Romunija na velike težkoče, ko je organizirala poseben žitni fond iz katerega plačuje izvozne premije; ker ni povpraševanja, je notranji trg prenapolnjen, doslej je pa izvozila okoli 20 tisoč vagonov pšenice, t. j. dve tretjini vsega izvoza. Tudi žetev koruze bo zelo obilna; predvideva se tudi v tem oziru ustanovitev premijskega fonda.

Častnikom hranilnih vlog

Med vlagalci hranilnih vlog se širijo različne vesti, da propade dinar, da bo država izkoristila zasebne hranilne vloge itd., vsled česar so postali vlagalci razburjeni in dvigajo vloge pri denarnih zavodih. Finančni minister dr. Gjuric je že 22. t. m. izjavil, da so vse take stvari neosnovane in neresnične in da država nikakor ne misli v kakršnikoli obliki izkoristiti zasebnih hranilnih vlog v denarnih zavodih. Banska uprava opozarja vlagatelje, naj nikar ne dvigajo hranilnih vlog, ker imajo s tem le sami škodo in naj pomislijo, da denarni zavodi nimajo v blagajnah toliko gotovine, da bi mogli zadostiti dvigom in da so zato primorani omejiti izplačila, kajti vloge so izposojene na zemljišča, hiše itd., od koder se ne morejo trenutno izterjati posojila. Vloge so v vsakem oziru varne, zato naj se vlagatelji pomirijo in naj ne povzročajo težkoč denarnim zavodom, da bi ti morali izterjati posojila, vsled česar bi lahko propadla marsikatera trdna gospodarstva, ker trenutno nimajo sredstev za vračila.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

Poročilo

o selekcijskem premovanju goveje živine
v Sevnici.

dne 2. septembra 1931.

I. selekcijsko premovanje goveje živine v Sevnici dne 2. septembra 1931 je pokazalo, kako potrebna je bila taka prireditev za ves sevnikiški gospodarski okoliš. Živinorejci, ki so pravilno razumeli ogromno gospodarsko važnost selekcije goveje živine, so se udeležili premovanja v naravnost odličnem številu.

Na premovanje je bilo prignanih 199 glav goveje živine in sicer iz občin: Anže, Armeško, Blanca, Boštanj, Golobinjek, Loka pri Zidanem mostu, Mokronog, Planina, Rajhenburg, Raztez, Senovo, Sevnica, Studenec, Škocijan, Št. Janž, Tržišče in Zabukovje. Od teh 17 občin je 10 iz brežiškega sreza, 6 iz krškega sreza in 1 iz laškega sreza. To je zopet dokaz, kako nenaravne so meje brežiškega in krškega sreza, ki so še ostanek stare Avstrije, ko je Sava tvorila mejo med Kranjsko in Štajersko. Gospodarsko tvori Posavje dve enoti in sicer sevnikiški gospodarski okoliš s središčem v Sevnici in krško-brežiško polje s središčem v Brežicah. Ta dva gospodarska kompleksa bi morala odločevati pri bodoči razmejitvi srezov v Posavju.

Od prignane živine je bilo premiranih 123 glav, ki se bodo vodile v rodovniških knjigah. Ker pa po pravilih živinorejci ni smel za eno vrsto živine (bike, krave ali telice) dobiti več nego samo eno denarno premijo, je bilo razdeljenih 7 državnih diplom in 102 denarni premiji v skupnem znesku od Din 16.800.

Premije so bile razdeljene sledeče: Za bike: 3 državne diplome, 7 I. premij po 400 Din (2.800 Din), 8 III. premij po 200 Din (1.600 Din); za krave: 4 I. premij po 400 Din (1.600 Din), 14 III. premij po 200 Din (2.800 Din), 48 IV. premij po 100 Din (4.800 Din); za telice: 1 državna diploma, 1 I. premija po 400 Din (400 Din); 4 II. premij po 300 Din (1.200 Din), 16 IV. premij po 100 Din (1.600 Din); za krave: 3 državne diplome. Skupaj 7 drž. diplom in 102 denarni premiji (16.800 Din).

Državne diplome so se priznale sledečim živinorejcem: o. o. Trapisti v Rajhenburgu, Matilda Traenkel in Trupej Franc iz Sevnice, Jakil Niko in dr. Kobal Alojzij iz Boštanja, Bamberg Otmar iz Studenca in Kozinc Martin iz Zabukovja.

Po vrsti živine odpadejo premije: Na bike: 3 državne diplome in 15 denarnih premij (4.400 Din); na krave: 3 državne diplome in 66 denarnih premij (9.200 Din); na telice: 1 državna diploma in 21 denarnih premij (3.200 Din). Skupaj 7 državnih diplom in 102 denarni premiji Din 16.800.

Za premije so prispevali kr. banska uprava v Ljubljani, Sreski kmetijski odbor v Brežicah, županstva občin: Sevnica, Boštanj, Studenec, Rajhenburg, Zabukovje, Planina, Blanca in Raztez, Splošna gospodarska zadruga v Sevnici, Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani, Ljudska posojilnica v Celju, Hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, Št. Vidu pri Planini, Sevnici in Boštanju, in gg. Korn Teodor iz Ljubljane ter Ciuha Josip iz Trbovelj.

Po občinah so odpadle premije kakor sledi:

Sevnica	2 diplomi,	31 denarnih premij	(4.900 Din)
Blanca		12 "	(2.000 Din)
Boštanj	2 diplomi,	7 "	(1.900 Din)
Zabukovje	1 diploma,	13 "	(1.700 Din)
Golobinjek		10 "	(1.500 Din)
Planina		4 "	(800 Din)
Rajhenburg	1 diploma,	5 "	(800 Din)
Armeško		3 "	(600 Din)
Senovo		3 "	(600 Din)
Studenec	1 diploma,	2 "	(400 Din)
Št. Janž		2 "	(300 Din)
Tržišče		2 "	(300 Din)
Loka pri Zid. m.		3 "	(300 Din)
Mokronog		1 "	(200 Din)
Anže		2 "	(200 Din)
Škocijan		1 "	(200 Din)
Raztez		1 "	(100 Din)
Skup. 17 obč.	7 diplom,	102 denarni premiji	(16.800 Din)

Premovalno komisijo so tvorili: predsednik: g. Urek Ivan kot predsednik sreskega kmet. odbora v Brežicah, člani: g. ing. Eiselt, zastopnik kmetijskega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani, g. veterinarski svetnik Vizjak, sreski vet. ref. iz Brežic, g. Mohorič, sreski kmet. referent iz Brežic, g. Trupej Fr. predsednik občinskega kmet. odbora v Sevnici, g. Drmelj Alojz, župan iz Boštanja.

Isti dan se je vršila v Sevnici seja zastopnikov občin sevnikiškega gospodarskega okoliša, na kateri je bil izvoljen gospodarski odbor, ki ga tvorijo gg. Krulej Ernest, župan v Sevnici, Drmelj Alojz, župan v Boštanju in Štojs Franc za občino Studenec. Odbor je bil soglasno pooblaščen, da zastopa polnoveljavno ves sevnikiški gospodarski okoliš v vseh gospodarskih vprašanjih tega okoliša.

Ravno ta dan popoldne je imel svojo sejo širši odbor za sadno razstavo v Sevnici, ki je sklenil, da se vrši sadna razstava v Sevnici za ves sevnikiški gospodarski okoliš od 4. do 11. oktobra 1931. Med drugim je širši odbor določil tudi sadni izbor za sevnikiški gospodarski okoliš in sicer: 1. Voščenka, 2. Kanadka, 3. Bobovec, 4. Boskopski kosmač, 5. Baumanova reneta in 6. Mošancelj. Sicer sta bila že določena sadna izbora za sreza Brežice in Krško, ki pa ne odgovarjata sevnikiškemu gospodarskemu okolišu. Sevnikiški okoliš ima namreč povsem drugo geološko sestavo tal, podnebje in druge pogoje za sadjerejo, kakor krško-brežiško polje. Zato je nesmisel določati sadne izbore po političnih srezih, ki sedaj obstojajo. Določi naj se po okoliših, ki imajo iste pogoje za sadjerejo. Zato bi v Posavju ne smel obstojati sadni izbor za krški in brežiški srez, temveč za sevnikiški gospodarski okoliš in za krško-brežiško polje. To je edina pravilna gospodarska in sadjerejska delitev.

Za sadno razstavo v Sevnici vlada že sedaj veliko zanimanje, tako pri sadjarjih sevnikiškega gospodarskega okoliša, kakor tudi pri tu- in inozemskih trgovcih, katere smo že zainteresirali za to razstavo.

Razstava bo imela tudi posebne oddelke za med, vino, sadjarske in vinogradniške stroje, sadjarske potreščine itd.

Celoten program razstave bomo pravočasno dostavili vsem interesentom. Župan: Krulej E., s. r.

Po svetu

Huda kriza, ki je trenutno nastala ne vsled padca angleškega funta, ampak vsled njegovega prevrednotenja, je ponehala. Danes je Evropa zopet mirna, ker je prepričana, da je angleška finančna moč še vedno tako močna, da preneza tudi še hujše potrese, kakor je bil zadnji. Ta pojav je razveseljiv, ker nam kaže, da se med ljudi zopet vrača zaupanje, zaupanje pa je glavna podlaga vsakega solidnega gospodarstva, tudi svetovnega.

Drug vелеvažen dogodek pa je obisk francoskih ministrov v Berlinu.

Tam sicer ne bodo rešili vseh vprašanj, ki ločijo Francijo od Nemčije, pač pa bodo dosegli gospodarsko sodelovanje obeh držav. Ustanovili bodo namreč skupen francosko-nemški gospodarski odbor, ki bo urejal francosko in nemško produkcijo, tako da bodo eni in drugi prišli do novega blagostanja brez preobčutne medsebojne konkurence. Francozi se namreč sami dobro zavedajo, da morajo Nemčiji dovoliti zaslužek, če še računajo na plačevanje vojne odškodnine. Vsaka, pa še tako skromna gospodarska pogodba med tema dvema državama pa bo imela tudi velike politične posledice, ker danes ve ves svet, da brez sporazuma med Francijo in Nemčijo ni mogoč trajen mir.

Na Češkem so imeli pretekli teden občinske volitve.

Novega rezultata te volitve niso prinesle; zanimivo pa je, da komunisti niso prišli nikjer na svoj račun, čeprav tudi na Češkem prav močno občutijo gospodarsko krizo.

Najbolje kupite

nogavice in rokavice za moške, ženske in otroke, pletenine, maje, jumperje in puloverje, žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, gumbe, čipke in vezene, volno in bombaž, ročne torbice, aktovke, dežnike, vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in tapetnike le pri

Josip Petelinc

Ljubljana (za vodo)

Zveza kmetijskih fantov in deklet se v ljudno obrača do vseh prijateljev in podpornikov kmetijske mladine s prošnjo, da ji pomorejo pri izvedbi dveh velikih prosvetno-organizatoričnih tečajev za dekleta in fante, ki ji priredi tekom letošnje jeseni in zime. Tečaj sta namenjena predvsem praktični izobrazbi naše kmetijske mladine, bodisi strokovni kot tudi kulturni in gospodarski oziroma gospodinjski. Ker pa Zveza sama ne zmora velikih izdatkov in bremen za tečaja, se obrača do vseh prijateljev na vasi, da poskrbe za nabiralno akcijo živil (krompirja, fižola itd.) ter vsa nabrana živila prepeljejo v Ljubljano k »Ekonomu« v Kolodvorski ulici 7. S tem bosta brez dvoma v veliki meri omogočena oba tečaja in Zveza in vsa kmetijska mladina, ki bo prisotna na tečajih bo hvaležna svojim podpornikom z vasi, kajti zrasla bo zavest, da so vse to storili prijatelji in podporniki naravnost iz vasi, ki si želi izobražene mladine: fantov in deklet.

Zveza kmetijskih fantov in deklet.

VALUTA.

Dati moramo za:

1 švicarski frank	Din 10-98
1 avstrijski šiling	Din 7-90
1 ameriški dolar	Din 56-20
1 francoski frank	Din 2-22
1 češkoslovaško krono	Din 1-67
1 italijansko liro	Din 2-88

Dopisi

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo 13. t. m. se je vršila v Sv. Juriju ob Ščavnici majhna, a vendar prav pomembna proslava petletnice obstoja tamošnjega društva kmetijskih fantov in deklet. Že v soboto je kmetijska mladina skrbno krasila svojo skromno »kulturno utoč«. — V nedeljo dopoldne se je vršil v Posojilnici sestanek, na katerem je poročal tov. France Gerželj kot zastopnik Zveze kmetijskih fantov in deklet o smernicah gibanja kmetijsko-delavske mladine ter o dekliskem in fantovskem tečaju, ki ju priredi Zveza na jesen in zimo. Popoldne pa se je vršila proslava. V posojilniški »uti« se je zbralo lepo število kmetijske mladine ter njenih prijateljev. Proslavo, ki je bila zamišljena kot nekaka akademija kmetijske mladine, je otvoril društveni predsednik tov. Klemenčič, ki je prisrčno pozdravil vse mladinaše in njih prijatelje. Tamburaški društveni zbor je pod vodstvom tov. Koroška izvajal državno himno ter še nekaj drugih točk. Zatem je nastopil društveni pevski zbor, ki je za svoja izvajanja žel lepo priznanje. Sledil je slavnostni govor tov. Krefta, ki je v kratkem govoril o zgodovini društva, o poteh in delu kmetijske mladine ter se ob koncu spomnil pokojnega Jakoba Nemca, ki je bil pravi vodja in mentor kmetijske mladine. — Tov. Marica Topolnik je deklamirala prav lepo Rojcevo »Triglav«. Za tem je sledila C. Golarjeva štiridejanka »Dekle z rožmarinom«, ki jo je društveni diletantski odsek še dokaj dobro — spričo vseh okolištin — podal. Igro je režiral in vodil prav spretno tov. Karl Korošec, cand. med. Med vsemi odmori pa je igrala gasilska godba. — Društvu ključemo: Krepko naprej k desetletnici!

Sv. Jurij ob juž. železnici. Ob letošnji izborni sadni letini je sklenila naša sadjarska podružnica prirediti sadno razstavo, da se tako da ljudem prilika spoznati sorte sadja, ki so priporočljive širiti jih v našem okolišju, obenem pa tudi vzbuditi večje zanimanje za sadjarstvo. — Razstava se bode vršila v nedeljo dne 11. oktobra v osnovni šoli. Po prvem sv. opravilu bo otvoritev in predavanje. Prosi se vse člane podružnice in druge sadjarje, da lepo pripravijo sadje od vseh boljših sort, ki ga nameravajo dati na razstavo ter ga potem do petka 9. oktobra zvečer spravijo v osnovno šolo in izročijo g. upravitelju šole. Razstavljalci najlepšega sadja bodo prejeli tudi odlikovanja. Da bo vsakomur mogoče posetiti sadno razstavo, se ne bode pobirala nikakoli vstopnina. Ker bo še takrat veliko sadja na prodaj, je tudi za kupce primerno, da pridejo ob tej priliki kupovat sadje.

Šenčur pri Kranju. Letos je priredilo tukajšnje sokolsko društvo svoj nastop dne 13. t. m. na lastnem telovadišču. To je obširna, lepa trata ob vhodu v našo prijazno, gorenjsko vas. Predpriprave so se vršile v največjih vremenskih neprilikah in mislili smo že, da z nastopom ne bode nič. Vendar se nas je nebo usmilo in je bilo na dan našega sokolskega praznika dobrotno. Prihiti so bratje in sestre od blizu in daleč, a največ iz Kranja. Skupno smo se radovali, stiskali si roke in po skupni vežbi se je vršil pohod po vasi z godbo tuk. gasilnega društva. Nato je sledil javen nastop, kjer so domače članice, člani in naraščaj nastopili s prostimi vajami. Sledila je orodna telovadba, nato zanosit in krasen, navdušen nagovor brata staroste Iv. Gašperlina. Nastop je zaključila narodna veselica. Nastop in veselica se je izvršila v najlepšem redu, harmoniji in vzajemnosti. Narod je pokazal, da pojmuje sokolsko misel in idejo pravilno, ter se zaveda vzvišenih misli sokolskega programa. Vsa prireditelja je bila lepo organizirana in zasluži javno pohvalo. Predvsem zasluži javno pohvalo naši bratje sokoli — kmečki sinovi, ki so kljub napornemu, jesenskemu delu na polju prihajali ve-

čer za večerom na telovadišče k vajah. Isto naše vrle sestre in deca, ki so po vežbah še spletale kite vencev za lepo prireditelje. Vso prireditelje je povzdignila tuk. šenčurska gasilska godba na pihala, ki šteje 28 mož. Spremljala je nastope po predpisani sokolski glasbi. Za vse prireditelje bodisi blizu ali daleč toplo priporočamo to vrlo godbo, ki je v svoji ambiciji tekom 2 let temeljito naštudirala nad 30 komadov. — Šenčurčanom je treba čestitati in tudi vrlemu vaditelju br. Robljeku iz Kranja.

Konjice. V nedeljo 20. t. m. je priredil konjiški Sokol tekmo koscev. Kosci in članstvo Sokolskega društva so s harmonikarjem tov. Metelkom na čelu odkorakali okoli 15. ure na travnik, kjer se je zbralo veliko število občinstva, za katero je bila tekma koscev novost. Prisostvoval je tudi g. sreski načelnik Trstenjak. Starešina br. dr. Mejak je pozdravil kosce in občinstvo, nakar je sreski kmetijski referent tovariš Nemec v nagovoru poveljeval kmetijsko delo in povdarjal nalogo sokolskih organizacij v tem pogledu. Z velikim zanimanjem so gledalci sledili krepkim zamahom 11 mladih kmetijskih fantov. Po tekmi se je razvil sprevod med vriskanjem in petjem nazaj pred Narodni dom. Prvo nagrado je prejel tov. Javornik Anton iz Konjiške vasi. Nadalje je vsak tekmovalec prejel kak predmet praktične vrednosti. Za prihodnje leto pa se obeta tekma žanjic.

Sv. Ana pri Trzinu. Hudi veter zadnjih dni je napravil na sadju precej škode. skoraj vse še nezrelo sadje je spravil z drevoja, da ne bo za drugo uporabo kot za mošt ali marmelado. Sneg se nam je približal že prav v nižje lege. Ljudje s strahom gledajo v bodočnost, ker bo prezgodnja zima imela za posledico nov padec živinskih cen, ki so že sedaj sramotno nizke. Edino prašičje cene so se popravile, ker pač pomanjkanje puiškov upliva na dvig cene, ker ni v petih okoliških občinah enega mesarja, kar vsekakor ni pravilno.

Volitve v narodno skupščino so razpisane za dan 8. novembra. Vsi volilci tedaj na volišče, ker ste vsi vpisani v volilni imenik tukajšnje občine. — Vsak prijatelj kmetijskega pokreta bi moral biti član »Kmetijske matice«. Ker ima matica za svoje člane pripravljen letos izredno lep in podučen dar za nizko ceno 20 Din, naj bi ne bilo kmeta in delavca brez teh knjig, ker bo samo ena knjiga stala v knjigarni 20 Din. Kdor se pa takoj priglasi in plača 20 Din, bo pa dobil štiri knjige. Poverjenik za Sv. Ana je Franc Zupan, posestnik, št. 19.

Krška vas. Tukaj smo blizu Hrvaške, ob katere meji se raztezajo državni gozdovi. Iz njih dobavljajo okoličani že od pamtiveka po nizki ceni kurjavo. Na teh gozdovih so zainteresirane občine Čatež, Cerklje in Sv. Križ. Ker so iz njih izpeljana zelo slaba pota, ni mogoče drva izvažati ob vsakem času. Kupovalci so bili navezani na vremenske prilike in so mogli izvažati le v mesecih julij in avgust. Letos je bilo pa ukazano, da se morajo drva izvoziti v juniju. Prizadeti so napravili prošnjo na gozdno direkcijo v Zagrebu, da bi smeli izvažati kakor po navadi. Ta prošnja pa ni bila uslišana in so ljudje kar sami šli v gozdove po drva. To je pa gozdna uprava smatrala kot prestop in nekateri se bodo morali zagovarjati pri sodišču. Prosimo gozdno upravo, naj bi šla revnim kmetom na roke in skušala ugoditi njihovi prošnji. Sedanji položaj kmetijskega ljudstva je obupen in novih bremen nikakor ne zmore.

Dekliški gospodinjski in prosvetni tečaj. Zveza kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani priredi od 15. novembra dalje dekliski gospodinjski in prosvetni tečaj. Namen tečaja je že v kratkem povedan v naslovu samem. Pozivamo vsa društva kmetijskih fantov in deklet ter vse naše delavce v podobnih »Kmetijske prosvete«, da imajo tečaj stalno v računu ter

Perite Vaše
svilene noga-
vice v blagi
peni

LUX

KER BODO NA
TA NAČIN OSTALE
VEDNO KOT NOVE

povsod poskrbe, da pride vsaj po eno dekle iz naših kmetijsko mladinskih edinic na tečaj. Vse tozadevne informacije daje Zveza kmetijskih fantov in deklet, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5-1.

Uspelo zborovanje agrarnih interesentov.

V nedeljo 22. t. m. je priredil pododbor mariborske ZKD v zvezi z Zvezo slovenskih agrarnih interesentov velik sestanek prekmurskih agrarnih interesentov v Dol. Lendavi. Sestanka se je udeležilo veliko število mož in fantov, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano pri »Kroni«. Predsednik pododpora tov. I. Horvat je s pozdravnim govorom otvoril zborovanje. Prvi predavatelj tov. dr. Janže Novak je v poljudnem govoru obrazložil pomen agrarne reforme za malega človeka: kmeta in obrtnika. Izvedba agrarne reforme bo omogočila, da se bo slovenski kmet dvignil, da bo postal gospodarsko močnejši in svobodnejši. Tov. Milan Mravlje je govoril o važni in odlični nalogi in vlogi, ki pripada malemu človeku. V številkah je dokazal, da je najštevilnejši mali človek: kmet in obrtnik in delavec, obenem pa tudi pokazal razmerje, ki vlada med posameznimi stanovi v naši državi. Vse te velikoštevilne stanove je treba združiti, da bodo tudi oni gospodarsko močni in enakovredni drugim stanovom. V nadaljnjem govoru se je dotaknil političnih razmer pred 6. januarjem in razmer po njem. Agrarni zakon, ki je za malega človeka silne važnosti, je bil doprinešen končno sedaj, ko ni bilo politikov, ki bi zakon še dalj zadrževali in z njim odlašali. Potrebno pa je, da narod ta zakon razume in zanj dela. Predsednik ZKD tov. V. Spindler pa je govoril o kulturnem delu na vasi ter o splošni politični situaciji v Evropi in pri nas doma. Sestanek je bil za Prekmurje velike važnosti. Zborovalci so pazljivo sledili izvajanjem govornikov. Prepričani smo, da bo sestanek rodil mnogo uspehov ter se bo čimprej ustanovilo čimveč agrarnih zajednic v katerih bo z združenimi silami in delom dosegel naš mali človek vse, kar mu po zakonu gre.

Maršal Čang-sue-liang je vrhovni poveljnik kitajske armade v Mandžuriji.

**Naročajte in širite
KMETSKI LIST!**

Napetost med Kitajsko in Japonsko. Kitajci so razdrli most na novi južno-mandžurski železnici blizu Mukdena. To je bil povod za spopad med Kitajci in Japonci. (Slika na desni.)

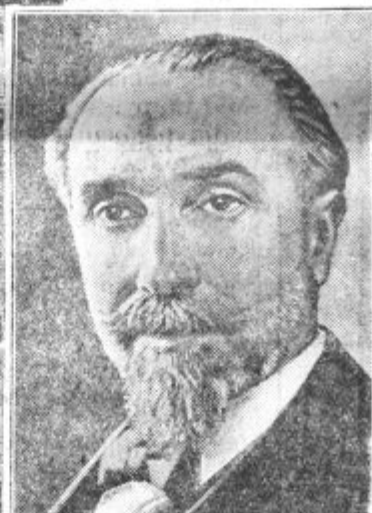

Pogled na Mukden, glavno mesto Mandžurije. Na daljnem vzhodu je prišlo do krvavega boja med Japonci in Kitajci. Japonske čete so zasedle že Mukden, glavno mesto Mandžurije. Do spopada je prišlo baje zato, ker so Kitajci razstrelili važen most na vzhodno-kitajski železnici, potem pa zaradi umora japonskega častnika Nakamure. (Slika na levi.)

Boji na daljnem vzhodu. Japonski vrhovni poveljnik general Minami. (Slika na desni.)

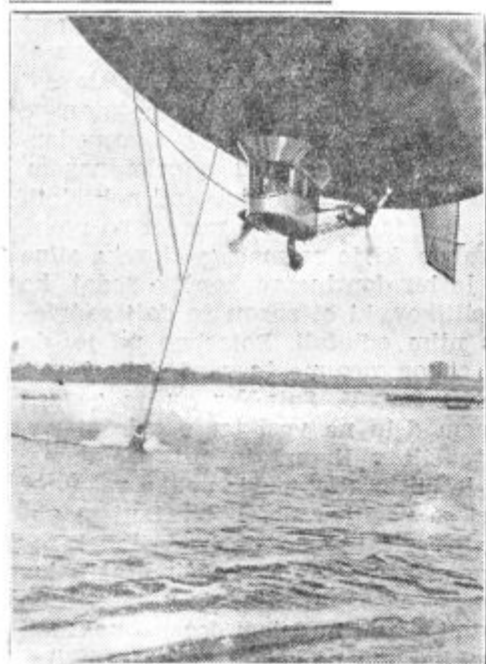

Borza v Londonu. V zvezi s težko finančno krizo, ki sedaj pretresa Anglijo, je vlada borzo za nekaj časa zaprla.

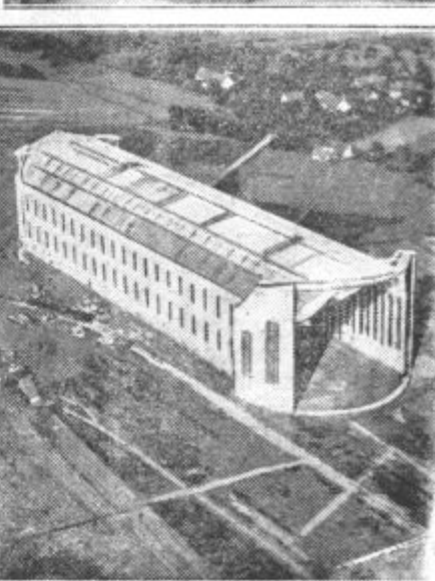
Montague Norman, guverner »Bank of England«.

Novi francoski poslanik v Berlinu François-Poncet pri odhodu od obiska pri Hindenburgu. (Slika na desni.)

Prohibicija v Ameriki. V Ameriki prepoved alkoholnih pijač ni posebno priljubljena in ljudje si skušajo pomagati na najbolj pretkane načine. V najnovejšem času so pričeli prodajati v obliko opeke stisnjeno grozdje, iz katerega se da po nekem »najnem« receptu napraviti »vino«. (Slika na levi.)

Nov hangar za »Zeppeline«. V Friedrichshafenu dogotavljajo nov hangar za »Zeppeline«. Hangar spada med največje na svetu. (Slika na desni.)

Reševalni zrakoplov. - V New Yorku so preizkušali mal zrakoplov, ki je namenjen za reševanje ponesrečencev na morju. (Slika na levem robu.)

Novice

Ako ste prejeli od uprave kmet-skega lista opomin, za poravna-vo naročnine, Vas prosimo, tudi tem potom, da ne odlašate s pla-čilom.

Nj. Vel. kralj za prebivalstvo pasivnih krajev. Nj. Vel. kralj je odredil, da se kot nje-gov prispevek za kraje, ki so trpeli od suše, izda 1 milijon Din centralnemu odboru Rde-čega križa kraljevine Jugoslavije.

Nj. Vel. kraljica in kraljeviči za prebi-valstvo pasivnih krajev. Nj. Vel. kraljica je odredila, naj se izroči odboru Rdečega križa kraljevine Jugoslavije podpora krajem priza-detim po suši in vremenskih neizgledah, 200.000 Din kot njen prispevek, 100.000 Din pa kot prispevek Nj. kralj. Vel. prestolona-slednika Petra, kraljeviča Tomislava in kralje-viča Andreja.

Ministrski predsednik g. Peter Živković je odstopil eno svojo mesečno plačo z vsemi dokladami kot prispevek za pomoč pasivnim krajem.

General Živković preveden v rezervo. Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 24. t. m. je bil preveden v rezervo predsednik ministrskega sveta armijski general Peter Živković.

Uradne ure po vseh državnih uradih bo-do odslej v sobotah od 8—14 ure; ostale de-lavnice pa od 8. do 12.30 in od 15.30 do 18.

Izprememba zakona o brezobrestnih po-sojilih. Na seji poljedelskega ministrstva so predstavniki Saveza agrarnih zajednic sestavi-li načrt o izpremembi zakona o brezobrest-nih posojilih dobrovoljcem, kolonistom in agrarnim interesentom. Ta načrt bodo predlo-žili finančno-gospodarskemu komiteju mini-strov v proučitev.

Opozorilo. Glavni odbor vodne zadruga-e za obdelovanje ljubljanskega barja v Ljub-ljani opozarja prizadete posestnike zemljišč ob glavnem odvodniku »Cornovec« v območju občin Mesta Ljubljane, Vič, Dobrova, Brezo-vica in Log, da izsekajo in iztrebijo strugo glavnega odvodnika Cornovca proti temu, da bi obdržali posekani les, najkasneje do 10. ok-tobra t. l., ker bo dal glavni odbor po tem terminu izčistiti strugo in odprodal pridob-ljeni les, stroške pa predpisal posestnikom mejašem.

Novi predsednik Notarske zbornice v Ljubljani je postal za pokojnim notarjem Hu-dovernikom g. dr. A. Kuhar, notar v Ljubljani.

Cerkvena posestva in agrarna reforma. Ministrstvo za šume in rude je izdalo oficial-no tolmačenje zakona o likvidaciji agrarne reforme. Po tem tolmačenju se delijo cer-kvena posestva v škofovska in nadarbinska posestva. Samo nadarbinska posestva so iz-vzeta iz zakona o agrarni reformi.

Za nezadostno razvite otroke je prosvet-no ministrstvo odredilo da se tvorijo oddelki v katerih se bo vzgajala ta mladina. V drav-ski banovini otvorijo take oddelke v Zavodu za slepe v Kočevju ter v ljudskih šolah v Tr-bovljah, Jesenicah, Št. Vidu na Ljubljano, D. M. v Polju in Mariboru.

Za poslanika v Pragi je bil s kraljevim ukazom imenovan g. dr. Prvislav Grisogono. poleg glavne povesti: Božja sodba, mnogo manjšega čtiva ter organizacijska poročila naše kmetijske mladine. Naroča se pri Upravi, Cankarjevo nabrežje 5/1.

Avtobus, ki vozi na progi Soštanj-Dravo-grad, se je pretekli teden z 20 potniki pre-vrnil pri Paki na neki travnik. Pri nesreči ni bilo večjih poškodb ter je avtobus, ko so ga izvlekli s konji, nadaljeval vožnjo.

V Celju in okolici ne mine dan brez po-žara. V kratkem času so zabeležili že več po-žarov, ki so verjetno vsi zelo sumljivi.

Slana je letos že prav zgodaj zapadla skoraj po vseh krajih naše banovine. Priza-dejala je prav občutno škodo našim kmeto-valcem, ki še niso pospravili jesenske žetve. Posebno je škodila še nedozoreli ajdi, obenem pa tudi prisilila vse vinogradnike na pred-časno trgatve, ko grozdje še ni doseglo one sladkobe kot jo je lani.

V Beogradu se je vršil sredi tega meseca velik kongres čevljar-skih delavcev. Zanimivo je, da so se nekateri delavci izrekli za češke-ga »kralja čevljev« Bat'o, nekateri pa proti.

Najstarejši tihotapec je gotovo neki Ste-van Trivič iz Banjaluke, ki šteje 105 let ter je opravljal svoj tihotapski posel že pod dve-ma carjema, turškim in avstrijskim. Sedaj pa so ga naše oblasti v njegovem poslu onemo-gočile.

Trdovraten samomorilec je neki Jova Iga, ki sedi v novosadskih zaporih, kjer si je hotel vzeti življenje, kar je poskušal že prej štirikrat a so ga vselej rešili.

Svinja odgrizla otroku obe roki. V vasi Jagodini v Bosni je bilo ostalo doma samo petletno dete. V hišo je prišla svinja, ki je odgrizla otroku obe roki nad komolcem. Ne-srečnega otroka so prepeljali v bolnico, a ni upanja, da ostane pri življenju.

Za 1000 dinarjev je poljubil na krstni slavi kmet M. Stanojević lepo Janjo. Drugi dan pa se mu je tožilo po tisočaku ter ga je zahteval nazaj. Zadeva je prišla pred sodišče, ki je pa priznalo Janji tisočak, še prav po-sebno iz razloga, da jo je mož pošteno na-klestil radi poljubljanja z drugimi moškimi.

Za kralja se je izdajal brezposelni dela-vec Rostohar Jože iz Zabukovja pri Brežicah. Delj časa se je klatil po Pohorju ter se je radi sličnosti z našim vladarjem izdajal za kralja in se puščal pogoščati. Izvabljal je od ljudi tudi denar; vendar pa je kmalu po-stal sumljiv ter so ga ogradili in aretirali kot »kralja« pri Sv. Urhu. Za nekaj časa je sedaj končal svojo »kraljevsko življenje«.

V greznici je utonila dveletna Anica Grašič iz Trstenika pri Kranju. Ko je mati pekla kruh, je pozabila na otroka, ki se je oddaljil medtem iz kuhinje ter utonil v grez-nici.

Konj je udaril s kopitom v obraz posest-nika Janeza Hočevarja iz Mačkovca pri Ško-cijanu, ko ga je hotel pogladiti; razbil mu je nosno kost in poškodoval usta. Po dveh dneh domače nege so morali ponesrečenca pre-peljati v kandijsko bolnico, ker mu je otekel ves obraz.

Ceneje nego v razprodaji in pri tem le prvovrstno blago za plašče, obleke, zimske suknje in vso ostalo manufakturo nabavite pri znani tvrdki NOVAK, na Kongresnem tr-gu (nasproti nunske cerkve).

Slovenski in hrvatski kmetje so se minulo nedeljo v velikem številu udeležili božje poti k Dobremu svetu pri Kostanjevici, največ jih je prišlo iz okraja Žumberka in Stojdrage iz hrvaške strani, iz slovenske pa izpod Gorjan-cev. Posebno pozornost so vzbujale narodne noše še izza časov Uskokov in Vlahov.

Z nožem je izvršil grozen samomor brez-poselni mesar Anton Starin iz Glinca pri Ljub-ljani. Delj časa je popival po gostilnah, v to-rek preteklega tedna pa se je zaprl v svojo sobo ter si porinil nož v prsi. Domači vajenec ga je našel že mrtvega.

S samokresom se je ponesrečil mladi France Somrek iz Kala pri Prečni, ko je ne-previdno ravnal z nabitim orožjem. S pre-streljeno nogo so ga prepeljali v bolnico.

Roparskega morilca Štefana Faleža, ki je svoj čas umoril v Gačniku v Sl. Goricah po-sestnico Julijano Heričevo, so pretekli teden aretirali pragerski orožniki v bližini Ormoža. Po zaslišanju so ga prepeljali v Maribor, kjer je svoje zverinsko dejanje tudi priznal.

Hmelska sezija v Savinjski dolini se bliža koncu. Računa se, da je prodanega hmelnja do 75% celotnega pridelka. Cene so dosegle do 12 Din; glavni odjemalec je bila angleška dd.

Sejem grozdja se bo vršil poleg sadjarske razstave v Sevnici 5. oktobra. Pri nakupu grozdja ima vsak gostilničar in trgovec z vi-nom pravico do gotove količine breztrošarin-skega vina.

Terorista Hraniloviča in Soldin sta bila po obsodbi sodišča v Zagrebu ter po potrdilu obsodbe stola sedmorice v soboto justifi-ci-rana.

jen je na pet let ječe.

Zlomil si je tilnik posestnik Lovrač iz Kolovrata, ko je otrsela orehe. Med delom ni opazil, da se je povzpela na trhljo vejo, ki se je odlomila ter je Lovrač padel v precejšnjo globino. Pri padcu si je zlomil tilnik ter je obležal na tleh mrtve.

Obesil se je neki neznanec na ograjo ob banovinski cesti poleg Savinje. Našli so ga na delo hiteči delavci, ki so obvestili oblasti o obešencu. Ugotovili so, da gre za nekega Ivana Manceta, nekje iz savske banovine.

Strašno smrt je doletela neko Leposavo Kovačič iz okolice Rume. Leposava je že več časa s svojim razuzdanim življenjem povzro-čala starišem velike skrbi. Pred nekaj dnevi je prišla k starišem in je zahtevala od njih, da ji izroče dedno pogodbo, čemur se je pa oče uprl. Hči je grozila s požigom ter je tudi z nožem napadla očeta, ki je pograbil v kotu slonečo sekuro ter z njo zamahnil proti hčeri. Zamah je bil usoden in je lepi Leposavi raz-klal glavo. Oče se je sam javil oblastem.

Junaški kmetijski dekleti Marija in Dra-ginja Bojič sta pasli koze na livadi pri Banji Luki. Med igro nista opazili, da je prišel volk in odnesel eno kozo. Ko sta to opazili sta stekli za volkom ter ga tako dolgo obdelovali s palico in kamenjem, da je mrtvec izpustil kozo. Za junaški čin jima je občina izplačala lepo nagrado.

Utopljenca s 100.000 Din so potegnili iz Donave. Našla ga je orožniška patrulja. Utop-ljenec je bil boljše oblečen ter so naknadno ugotovili, da je neki trgovec iz Novega Sada.

Izpod avtomobila je neka pastirica pri Sisku rešila trumo gosi, pri tem pa je prišla sama pod avtomobil, ki jo je podrl na tla in ji prizadel smrtno poškodbo.

Za mrtvega je proglasilo celjsko sodišče samskega delavca Franca Dobnika iz Lepe-njive, ki je odšel leta 1902 v Ameriko.

Divji prašiči so se pojavili zadnje čase v okolici Kočevja v velikem številu. Posebno ondotnim kmetovalcem prizadevajo veliko škode, ko vse povprek pustošijo po njivah in uničujejo krompir, koruzo in druge pridelke. Kmetje sami so s pomočjo zakupnikov lova organizirali boj proti prašičem.

Konnereuthska svetnica Terezija Neu-mannova se je pred nedavnim preselila iz domačega kraja v Speyer, kar je dalo poseb-no oblastem veliko skrbi; oblasti so ji pre-povedale vsak odhod ker je svetnica s svojimi zadnjimi napovedi o vesoljnem potopu spra-vila ljudi v velik strah in zmedo.

Plesalec z eno nogo. Plesna umetnost si je pridobila že velik sloves. Prav posebno za-nimanje in občudovanje pa vzbuja angleški plesni umetnik, ki ima samo eno nogo. Že v zgodnji mladosti se je pričel baviti s to umet-nijo, ki mu je kmalu prinesla svetoven slo-ves. V polni meri je dokazal, da človek tudi z eno nogo prav dobro pleše. Poleg tega se posveča tudi drugemu športu, ki ga navadni zemljani z obema nogama le težko zmorejo.

Dragocene želodce je mogoče najti pri nekaterih zelo premetenih tihotapcih dijamantov, ki v želodcu spravljajo čez mejo dragocen nakit. Pred nedavnim so prijeli dva tihotapca in jim rentgenizirali želodce v katerih so opa-zili dijamantov v vrednosti 2 milijonov Din. Z ricinovm oljem so potem prišli do dijamantov, tihotapca pa zaprli.

Štednja se dandanes povsod priporoča, pa tudi izvajajo jo že ponekod; tako poročajo, da bo čehoslovaška vlada zmanjšala svoj prihodnji budžet za 620 milijonov Kč.

Denarno podpora bo dajalo špansko ministrstvo kmetijstva vsem kmetovalcem, ki imajo posejan en hektar zemlje ali vinograda ter skušajo s tem vsaj nekoliko ublažiti silno gospodarsko krizo.

Novi praški nadškof je postal škof v Kraljevem gradu dr. Kaspar, ki je naslednik nadškofa dr. Kordača, ki je moral odstopiti radi svojega spora s papeškim nuncijem.

Nemški državni zbor se sestane predvidoma 13. oktobra. Na zboru se bo predvsem razpravljalo o nemški zunanji in notranji politiki.

Cela družina je znorela v Parizu. Neki uradnik je prispel s počitnic v Pariz s svojo ženo in tremi otroci. Po nekaj dnevih se je zgledil na policiji, kjer je zelo zmedeno pripovedoval, da na njih stanovanju grozno straši. Iz vsega so mogli ugotoviti, da je mož znorel, isto so ugotovili tudi pri njegovi ženi in vseh treh otrocih.

V Južni Ameriki so po naključju odkrili čudno drevo, ki lovi ribe. Drevo ima od vrha do tal mnogo bodic, poleg tega pa vsebuje neki sok, ki mahoma omami ribe. Pa tudi človeku je ta sok zelo škodljiv.

V solifijskih ječah se je pretekli teden izvršil političen atentat. Ko so se jetniki sprehajali po vrtu ječe, je neki Zavirov oddal na dva protogerista iz razdalje desetih korakov sedem strellov. Oba protogerista sta zelo težko ranjena.

V Nemčiji so uvedli kontrolo za poslovanje bank. S kontrolo bank je zvezana tudi pravica soodločevanja v bančni politiki.

Na Angleškem se bodo vršile volitve v parlament že 24. oktobra t. l.

SEJMI:

4. oktobra: Sv. Marija v Jarenini, Žalec, Jurklošter, Selce, Turnišče.
5. oktobra: Arnuš, Konjice, Dol pri Hrastniku, Slov. gradec, Sv. Urban, Slivnica, Oplotnica, Fara, Jesenice, Gor. Logatec, Videm ob Krki, Št. Rupert, Vinica.
6. oktobra: Pišec, Sv. Helena, Horjul.
7. oktobra: Ponikva, Toplice.
8. oktobra: Lovbek, Begunje pri Cerknici, Rakičan.
9. oktobra: Šmarjeta pri Rimskih toplicah.
10. oktobra: Poljčane, Rajhenburg, Tržič.

Diamant.

Med dragim kamenjem zavzema zelo odlično mesto diamant ali demant.

Kaj je diamant? Prav tisto je, kar je »grafit«, t. j. tista črna snov, s katero piše naš navadni svinčnik! Kemično sta grafit in diamant samo zgoščen plin »ogljik«. Če se ogljik stisne v neurejeno maso, ga vidimo v obliki grafita, če pa so najmanjši delci zloženi na svoj način, ga vidimo v podobi diamanta.

Največ diamantov najdemo v Vzhodni Indiji, v Braziliji, v Katiforniji, v Južni Afriki, na nekaterih azijskih otokih in v Uralu. Prav velikih kosov najdemo prav malo. Diamantov pa ne tehtajo na grame, ampak na »karate«; 1 karat pa je ena petina grama.

Diamante visoko cenijo zaradi njihovega krasnega bleska, če so brušeni. Nebrušen diamant se sveti bolj medlo. Brusijo pa diamante na posebne načine. Če je brušen tako, da so vse obrušene ploskve trikotniki, potem imenujemo tako brušen diamant — briljant.

Diamante pa cenimo tudi po njihovi čistosti (po »vodici«). Če je diamant skozi in skozi enakomerno čist kakor voda, ga imenujemo »diamant prve vode«.

Popolnoma brezbarvni diamanti so najdražji.

Največje in najdražje diamante hranijo dandanes v državnih in dvornih zakladnicah.

Gospodarstvo

Kmetijska razstava v Kranju. S pomočjo ministrstva za kmetijstvo v znesku 15.000 Din se priredi to jesen kmetijska razstava v Kranju. Razstava bo trajala tri dni in to predvidoma dne 7., 8. in 9. novembra t. l. Vršila se bo v prostorih Ljudskega in Narodnega doma in v gimnazijski telovadnici, ter bo obstojala iz poljedelskega in povrtninskega ter sadjarskega oddelka. Priključni pa se še mlekarški in planšarski ter šolski in propagandni oddelek. Razstavo organizira sreski kmetijski referent s pomočjo prireditvenega odbora, ki mu načeluje posestnik Joža Burgar iz Smlednika. Namen razstave je, da pokaže vse vrste kmetijskih proizvodov v surovem in predelanem stanju, a tudi stroje, orodja in priprave domačega izvora, v kolikor se vse to nanaša na kranjski okraj, s ciljem, da se kmetijska produkcija vsestransko izboljša in ojači propaganda za napredek. Prireditvi želimo obilo uspeha.

Tržne cene v Ljubljani dne 15. IX. 1931.
Govedina: v mesnicah po mestu I. 14—16 Din, II. 12—14 Din. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 14—16, II. 12—14, III. 8—10 Din. 1 kg telečjega mesa I. 16—18, II. 12—14. 1 kg prašičjega mesa I. 20—22, II. 16—18, III. 14 do 16 Din. 1 kg koštrunovega 12—14, 1 kg jagnetine 18—20 Din, 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din. Perutnina: piščanec majhen 12 do 15, večji 18—22, kokoš 25—35, petelin 20 do 30, domači zajec, manjši 8—10, večji 15—20 Din. Divjačina: Poljska jerebica 15, gozdna jerebica 18—20 Din. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2'50—3, 1 kg surovega masla 25—28, 1 kg čajnega masla 32—40, 1 kg masla 30—36, 1 kg bohinskega sira 24, 1 kg sirčka 7—8, par jaje 1'75—2'25 Din. Pijače: 1 liter starega vina 16—22, 1 liter novega vina 14—16, 1 čaša piva 3—3'50, 1 vrček piva 5, 1 steklenica piva 5'50—6 Din. Kruh: 1 kg belega 4, 1 kg polbelega 3'50, 1 kg črnega 2'50, 1 kg rženega 3'50 Din. Sadje: 1 kg luksurnih jabolč 5—6, jabolč I. 4, II. 3, III. 2, 1 kg luksurnih hrušk 8, 1 kg hrušk I. 6, II. 4—5, III. 2—3 Din. Špecerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 80—84, 1 kg kave Santos 52—54, 1 kg kave Rio 36—40, 1 kg pražene kave I. 90 do 100, II. 80—90, III. 66—70, IV. 56—60, 1 kg kristalnega belega sladkorja 12'75, 1 kg sladkorja v kockah 14'25, 1 kg kavne primesi 18, 1 kg riža I. 9, II. 7, 1 liter kavne primesi 18, 1 liter jedilnega olja 16, 1 liter vinskega kisa 4'75, 1 liter navadnega kisa 4'75, 1 kg soli morske, debele 2'50, 1 kg soli drobne 2'75, 1 kg celega popra 70, 1 kg mletega popra 72, 1 kg paprike III. vrste 32, 1 kg sladke paprike, po kakovosti 36, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. 10, 1 kg II. 9, 1 kg pralnega luga 3'75, 1 kg čaja 80 Din. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na deb. 405—440, na drobno 4'75, št. 2 na deb. 375—415, na drob. 3'75, št. 4 na deb. 320—340, na drob. 3'50, št. 6 na deb. 260—290, na drob. 3'25, 1 kg kaše 5—6, 1 kg ješprenja 5—6, 1 kg ješprenjčka 8—10, 1 kg otrobov 1'50—2, 1 kg koruzne moke 2'50—3, 1 kg koruznega zdroba 4—4'50, 1 kg pšeničnega zdroba 5, 1 kg ajdove moke I. 6—7, II. 5, 1 kg ržene moke 3'50 Din. Žito: q rži 190—200, q ječmena 180—200, q ovsa 185—210, q prosa 230—250, q koruze 155 do 160, q ajde 240—255, q fižola ribničana 275, q fižola prepelčarja 325, 1 kg graha 8—10, 1 kg leče 10—14 Din. Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 460, m³ trdih drv 100 do 120, m³ mehkih drv 70 Din. Krma: q sladkega sena 80, q polsladkega sena 75, q kislega sena 60—70, q slame 50—60 Din.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju. Vsi kmetovalci se v njihovem lastnem interesu opozarjajo, da prijavijo v skupno prodajo namenjene množine »krompirja za izdelovanje škroba« pisarni Kmetijske okrajne zadruge v Kranju.

Zborovanje belokranjskih vinogradnikov in kmetov. Pretekli teden se je vršilo v Metliki veliko in uspelo zborovanje vinogradnikov in kmetov. Zborovanje je bilo sklicano predvsem z namenom, da se skuša najti vsaj minimalen izhod iz silno hude vinske krize, ki je pričela tlačiti belokranjske kmete in vinogradnike. Na sestanku se je zbralo okoli 300 kmetovalcev; govorili so gg. Weiss iz Metlike, Kafol iz Ljubljane in drugi. Zatem pa je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija, katere vsebuje nujne in važne kakor tudi upravičene zahteve in potrebe belokranjskih kmetovalcev ne le glede vinske krize, marveč glede vseh javnih zadev, kakor cest, pitne vode, kuluka, ustanavljanja živinorejskih in mlekarških zadrug, naprav gnojliščnih jam, obrestne mere pri zavodih in posojilnicah, šolstva itd. Izbrala se je tudi petčlanska deputacija, ki bo napravila v smislu resolucije potrebne korake.

Povrnitev uvoznine poljskih pridelkov za neprodano blago. Ljubljansko mestno tržno nadzorstvo objavlja: Glasom tarifne postavke št. 26-a) o občinski uvoznini mesta Ljubljane se plača na mitnici za poljske pridelke 0'05 Din za kg. Uvoznik prejme potrdilo o vplačilu v obliki bolete mestnega dohodarstvenega urada. Ako kmetovalec ni prodal vsega blaga na trgu, dobi pri odhodu iz mesta na mitnici proti predložitvi bolete povrnjeno razliko vplačila za tisto množino blaga, ki jo zopet pelje iz mesta domov. Na to je mestno tržno nadzorstvo velikokrat opozorilo kmetovalce, zlasti na trgu, kjer prodajajo na debelo krompir, repo, zelje in čebulo. Velika večina kmetov je o tem dobro poučena. Prosimo, da tozadevno tudi druga županstva obvestijo svoje občane.

Sadna razstava v Ptuj za Dravsko banovino. Razstavní odbor, ki vrši priprave za razstavo in sadni sejem v Ptuj, nam sporoča, da se v kljub pozivom, prošnjam, opominom in pouku, kmečki sadjarji ne držijo navodil, temveč da na slepo prodajajo svoje sadne pridelke, celo ne popolnoma dozorele, vsled česar trpijo zgubo. — Res je, da primanjkuje denarja za plačila, toda v kljub temu bi kmečki sadjarji lahko počakali vsaj do razvoja sadne razstave in sadnega sejma, da bodo videli, kako se bodo cene sadju razvile, in tedaj naj prodajo svoje sadje, ako ga že shraniti ne morejo za poznejšo prodajo. — Opazuje se, da se kmečki sadjarji za razstavo premalo brigajo, da ne prijavljajo svojega sadja, ki bi ga imeli na prodaj, in da se nekako razstave izogibljejo, kakor da bi jim ta škodovala mesto koristila. — To je napačno razširjeno mnenje, ki bo samo kmetu-sadjarju škodovalo. — Kmet-sadjar se danes mora zavedati, da je le v skupnem nastopu in skupni organizaciji moč in veljava, tako tudi pri prodaji sadja. — Sedaj ko je trg prepolen drugega sadja, se trgovina s sadjem ne razvija povoljno in so cene nizke. Ko bo pa grozdje minilo in drugi rani, poletni in jesenski sad, pa pride zimsko sadje, to so jabolka in hruške, do veljavne cene. — Vse to ima v vidiku sadna razstava in sadni sejem v Ptuj, da izboljša sadno kupčijo in da daje pouk sadjarjem za izboljšanje. — Ker se menda sadjarji bojijo, da bi morali dati sadje za razstavo brezplačno, se pojasnjuje, da se bo razstavljeno sadje prodalo in plačalo razstavljalcem po najboljši ceni. — Enako velja za grozdje. Vsak sadjar in vinogradnik lahko razstavi tudi grozdje in se bo isto prodajalo po dobljeni ceni. — Razstavní odbor še enkrat apelira na kmečke sadjarje, da takoj prijavijo, koliko in katere vrste sadja bodo imeli na prodaj in če se hočejo razstave udeležiti ter razstaviti sadje, katere vrste in koliko. — Opozarjamo, da so določene lepe nagrade. — Sadje in grozdje sprejema razstavní odbor v Društvenem domu v Ptuj od 5. do 9. oktobra t. l.

Rdeča luč — zdravilo.

Zdravniška veda je v 20. stoletju silno napredovala in naravoslovci prodirajo vedno globlje v tajnosti narave.

V najnovejšem času se je ogrskemu zdravniku dr. Mezli-ju posrečilo najti čisto priprosto, toda jako učinkovito sredstvo za razne kožne bolezni, posebno za »koze«. On je namreč prišel na to, da imajo skozi posebne vrste rdeč papir prodirajoči svetlobni žarki presenetljivo zdravilno moč v sebi.

Zdravilno moč rdeče svetlobe so poznali že v starih časih, že stari Grki in Rimljani. Tudi iz srednjega veka so nam ohranjena poročila, da je rdeča luč preprečila, da bi se komu kože po prestani bolezni poznale (od

koz razjedena koža). Angleški dvorni zdravnik je zdravil že v 12. stoletju na kozah obolelega angleškega kraljeviča s tem, da je dal bolnikovo posteljo pregrniti vso z rdečo odejo in res se kraljeviču niso kasneje kože prav nič poznale. Tudi kralj Karol V. je nosil za časa svoje bolezni rdečo srajco in tudi njegova soba, kjer je ležal, je bila vsa prevlečena z rdečim blagom.

Kasnejši zdravniki, ki si pač niso še znali razlagati vpliva solčnih žarkov na razne bolezni, so sicer proglasili zdravljenje z raznimi žarki za »srednjeveško praznoverje«, toda to naziranje se je pokazalo za napačno, odkar je slaven učenjak Finsen dokazal, kako zelo vplivajo razni svetlobni žarki na človeka in na njegovo zdravje. Tudi ta učenjak je

zdravil ljudi, ki so oboleli na kozah, v sobah z rdečo lučjo, kjer so bile celo zavese rdeče.

Ta nauk je sedaj še znatno izpopolnil zgoraj omenjeni ogrski zdravnik, ki je dočkal, da vpliva rdeča luč tudi na opekline in na zmrzline. Zdravljenje je po njegovem načinu silno priprosto: on je iznašel posebno pripravljen rdeč papir, ki ga položiš na obolelo mesto (na mozolec, na opekline itd.), papir pa pritrdiš s posebnim lepilom (s »flajštrom«) na obolelo mesto. Umetne svetlobe ni treba, ker zadostuje že navadna dnevna svetloba. Zdravilo se imenuje »hromolux« (»Chromolux«).

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

Velika zaloga

suknenega blaga za moške in ženske obleke.

Lepa izbira svilenih rut in različnih šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

EKONOM

OSREDNJA GOŠPODARIKA ZADRUGA V LJUBLJANI, KOLODVORSKA ULICA 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo bannaško in domačo moko, krmila špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

MANUFAKTURNO
blago za moške in ženske
NOVOSTI ZA JESEN
nabavite najugodnejše pri turki
NOVAK LJUBLJANA
Kongresni trg št. 15
(nasproti Nunske cerkve)
Velika izbira! - Solidna postrežba!

Zahtevajte brezplačni
CENIK
z okr. 1000 slikami

Ura Roskopf . Din	45
Ista bolša, z dve-	52
letno garancijo Din	72
Ista la kvalitete, s	
4let. garancijo Din	48
Budilka z 1 zvon-	
cem Din	70
Budilka la, s pet-	
letno garancijo Din	85
Budilka la, z 2 zvon-	
ci Din	

A. Kiffmann, Maribor 90
špecialist samo za boljše ure

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-ska cesta št. 12
Zahtevajte informacije

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo.
»CENTRA« trgovina šivalnih strojev i. t. d. Ljubljana,
Poštni predal 248.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog
Vam nudi
Družba »ILIRIJA« Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-20.

Polnomastni, polmastni in trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 7

Pristopajte h
Kmetijski Matici!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Račun pošl. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjavlj.: »KMETSKI DOM«

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon št. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev

Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. - POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi prem. čin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8-12%, in od 3-4%, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12%,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

Šivalni stroji „Adler“ „Gritzner“

in koleca,

najboljši material, precizna konstrukcija, krasna oprema ter najnižja cena so samo pri

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telefon 29-13

Večletna garancija
Pouk v vezenju brezplačen

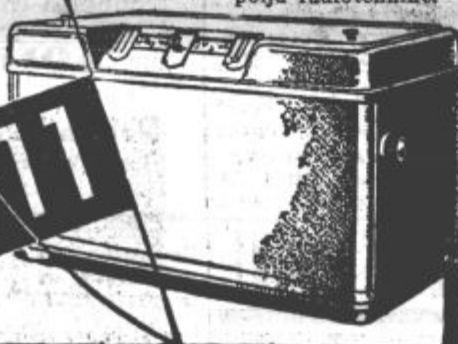

za vodo

PHILIPS
PRIJEMNI
APARAT

2511

Philips-ov prijemnik 2511 z enim gumbom za ravnanje!

Prodaja na ugodne mesečne obroke
Pogoje, kataloge in cenike brezplačno
Generalno zastopstvo:

„**Centra**“ trgovina radio-aparatov gramofonov, koles, šivalnih strojev itd.
Ljubljana, Masarykova cesta št. 12
(nasproti kolodvoru - palača Vzajemne zavarovalnice)

Samo eden edini gumb za ravnanje. Brez še tako tihega žvižganja, brez hrupa. Eden edini gumb na vsakem prejemniku 2511! Koliko je to stalo truda. To so najboljša dela tehnika. Najbolji rezultati preciznega dela. Najdovršenejša dela inženjerske umetnosti in spretnosti. Radi tega edinega gumba so ustanovili cele delavnice, ateljeje za preizkušnje in laboratorije. Nепrestano, težko delo - delo enega gumba. Ali ta edini gumb predstavlja ogromni napredek na polju radiotehnike.

Jesensko gnojenje - dvojno gnojenje!

Travnike, sadonosnike, vinograde in njive, na katerih sejemo ozimne, moramo gnojiti v jeseni. Uspeh jesenskega gnojenja v primeri s spomladanskim - dvakratno.

Nitrofoskal-Ruše

vsestransko gnojilo z dušikom, fosforjem, kalijem in apnom, uporabljeno v jeseni, daje pri vseh gospodarskih kulturah dobre pridelke in zboljša kakovost.

Apneni dušik

raztrošen v jeseni na travnike, povzroča zgodnjo košnjo in obilo dobrega sena.

Naročila sprejemajo zadruga, kmetijske podružnice
„**EKONOM**“ v Ljubljani,
kakor tudi Tvorica za dušik d. d. Ruše

Laneno olje in vse v
Firnež stroko
Emajlne in spadajoče
ostale lake blago ku-
Oljnatе barve pite dobro,
Lanene tropine po zmer-
nih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA · MEDVODE · DOMŽALE
Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

Vajenca

od poštenih kmetijskih
staršev, ki bi imel ve-
selje za mesarsko
obrt, sprejemem takoj
RUDOLF LOVŠIN
Sodružica

500 dinarjev
tedensko plačamo

zgovornim osebam z
številnimi poznanstvi.
Perssons - Ljubljana,
Poštni predal 307. —
Znamko za odgovor.

Žima za modroce

najboljša in najcenejša
se dobi v tovarni žime

M. Masterl d. z o. z.
v Stražišču pri Kranju

Dne 24. t. m. je pričelo poslovati v prostorih palače „Dunav“, Aleksandrova cesta 6

SPLOŠNO JUGOSLOVENSKO BANČNO DRUŠTVO

Podružnica Ljubljana

(Société générale de Banque Yougoslave S. A.)

(Succursale de Ljubljana)

Lastna sredstva: Din 127,500.000.—

Lastna sredstva: Din 127,500.000.—

Patronančni zavodi:

Banque Belge pour l'étranger, Bruxelles

Wiener Bank-Verein, Wien

Basler Handelsbank, Basel

Ceska Union Banka, Praha